

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., évnegyedre 3 ft. o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordafuza 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyitlertl cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A belga államcsin.

Egy héttel ezelőtt Belgiumban a liberális párt államcsin követelt el, mennyiben az alkotmány 21. cikkelyére támaszkodva kérelmezés útján kérte a királyt, hogy a miniszteriumtól vonja meg bizalmát, s nevezzen más minisztereket. Legutóbbi tudósításaink szerint a király igazat adott a kérelmezőknek.

Az illetők örvendenek; az ügy illetén bevégezését dicsőségnak tartják. Vár nélküli dicső forradalomnak magasztalják.

Részünkről minden államcsin, minden erőszakot, jövőn az bár alulról vagy felülről, egyaránt kárhoztatunk, alkotmányos országban, alkotmányos formák között teljesen jogosulatlanak állítunk.

Alkotmányos országban egy hatalom, egy kezesség van — a votum. A többség szavazata által megalkotott kamara és annak kifolyása, a kormány, a míg a többség képét viseli, szent és sérthetetlen; tetteit eljárásait szabad bírni, de nem szabad ellene erőszakot követni el; mert különben nincs biztosítéka az állami életnek s magának a szabadságnak.

Tagadhatlan, hogy a többség — kezében a hatalommal — igen sokszor türelmetlen sőt igazságtalan a kisebbséggel szemben, tagadhatlan, hogy egyes tetteit igen sokszor nem a köz- hanem a pártérdek sugallatára teszi, a kormányok s az azt támogató párt gyakran hibáznak szándékosan — vagy gyengeségből. A tévedések vagy szándékos hibák ellen a nemzet kezében ott van a szabad szó és szabad sajtó. Ha a kormányban becsületérzés van, ha párt és személyes érdektől menten az igazságot és közjót tekinti, hallgat a szabad szó- és sajtó figyelmeztetésére; ha nem hallgat, a kormányzattaknak kötelessége tűrni; mert a többség műve, a többség teremtetten, s ha a többség megszűnt többség lenni — vagy világosabban szólva, ha a kamara és annak kifolyásul álló kormány nem kormányoz az őt megbízó többség vélekedése szerint, törjen emez, midőn alkalom nyílik akarátát érvényesíteni vonja meg a kormánytól bizalmát, s ne válassza meg a kamarába a kormányt istápoló pártot, s a kormány azonnal megbukik.

A kormány ellen a többség nem jogosult államcsin- és erőszaktilételre; mert ő maga alkotta, a kisebbségnek pedig hódolni kell a többség akaratának.

Ezt tartjuk az alkotmányos élet lényegével és szellemével megegyező eljárásnak. Ez alatt értjük a többség kormányzását, s ebből kiindulva helytelnek tartjuk, hogy akár Brüsszelben, akár Párisban, vagy bár mely fővárosban egy, a kamrában kisebbségben levő párt, az utcára lépjen, s kérelmezés vagy erőszak útján követelje a kormány elbocsátását. Ha az országban valójában többségben van a demonstráló párt, vár míg alkotmányos uton, alkotmányos formák között szavazatával határozhat.

Az utcai demonstrációk és kérelmezések érvényessége mellett bár mely párt is csak tengődik a kormányon.

K. A.

Társadalmunk bajai

különös tekintettel

az öngyilkosságra.

DOBRÁNSZKY PÉTER,

jog- és bölcsészettudor, kir. jogtanáról.

VI.

Az igazi értelmiség vallása korunkban a lelkiismeretszabadság. A mult emberei kényelmes hagyományok és dogmák bölcsőiben rengtek lelkeket, az értelmiségnek metsző és elemző kritika kell. ¹⁰⁾ Nem a rank tapasztalt vallásos rögeszmék és agyremek, hanem a logikailag igazolható valószínűség képezi a mai hit talaját. Minden beszámítás alá eső ember vallását ma azon alapokra építi, melyeket neki a mindenható istenről a józan ész nyújt; mert — mint Chillingworth mondá — isten azért adta az embernek az ésszt, hogy vele az igazat a hamistól megkülönböztesse; a ki tehát nem az igaznak megismerésére használja az ésszt, hanem hisz és nem tudja, miért, — az csak véletlenül találja el és hiszi az igazat, nem pedig tudatosan és meggyőződésből. Sem isten, sem ember nem követelheti, hogy józanul többet higgyünk, mint a mennyire okaink és bizonyítékaink vannak. ¹¹⁾ Nem elég ma már a hithez a kedély, hanem mindekelőtt az ész világára van szükség. Ma azonban, midőn a hagyományok és dogmák hitkörekből az ész birodalmába viszik át a lelket, oly átmeneti időkben élünk, minők minden gyökeres változást jelle-

meznek. Sok lélek küzdelemben áll önmagával, nem tudja, vajjon szakítson-e a keblébe mohosodott hittel, vagy átkarolja-e az újat; másokat a tájékozatlanság és mindennel való úzérkedés a vallásos közöny örvényébe hajt; megint másoknak nincs kellő lelki miveltésük és erélyük arra, hogy hitüket isten- és magukhoz méltóan alakítani tudják és sokszor oly dolgokat hisznek, melyek minden hitet neveltségessé tesznek; némelyek lelki képtelensége épen annyira meg, hogy egyáltalán eldobják maguktól a hitet. Szóval ezen átmeneti küzdelmekben épen annyiféle felekezete van az ész vagy lelkiismeret vallásának vagyis a vallástalanságnak, mint a hagyományok- és dogmáknak volt és van.

Csoda-e, ha a zürzavaros lelki forrongásban sokan önnön hitük örvényébe temetkeznek és soknak olyan a kezében a hit, mint a gyermeknél a kés!

A lelkiismeretszabadsághoz épen úgy, mint bármilyen szabadsághoz érettség, lelki és erkölcsi miveltés kell. A ki a miveltés ezen érettségi fokán nem áll, az a hittel csak önmagát gyilkolja meg. A ki például az öngyilkosság büntényét szándékozik elkövetni, az egyszerűen oly hitet készít magának az istenről, hogy az neki, okainak és körülményeinek mint „igazságos bírő” megbocsát, és mi természetesebb, mint az, hogy okait és körülményeit mindenki mentők- és enyhítőknek tartja; így aztán nyugodtan lát a büntényhez. Egy másik még azt a kényelmetlenséget sem szerzi magának, hogy menségre és igazolásra gondoljon, hanem egyenesen olyan hitet csinál magának, hogy a halál egyszerűsége utolsó ítélet, melyet az emberre mond a „sors”, a halállal vége van mindennek és így büntényéért számadással senkinek sem tartozik. A közönyös meg egyáltalán semmire sem gondol, hanem tesz pillanatnyi ösztönei szerint, ha teher neki az élet, mi egyszerűbb, mint letenni a terhet, senkinek semmi köze hozzá!

Szóval: az u. n. ész vallása — a lelkiismeret szabadság eként válhatik éretlen lelki állapotok mellett a gyermek késévé! Így lesznek a mai hitbeli állapotok a társadalmi bűnök bölcsőivé.

Az országházról.

Pest, nov. 30.

r. A képviselőház ma kezdette meg az 1872-ki költségvetés tárgyalását, mindenek előtt közöljük Széll Kálmán pénzügyi bizottsági előadó resuméját:

A költségvetés általános tárgyalásának főczélja nem lehet más, mint általános körvonalokban vizsgálat alá venni azon elveket, melyeken az előirányzat nyugszik, s megírni azon helyzetet, az ország azon pénzügyi helyzetét, melyet a költségvetés eredményei mint képet élénk tárnak.

A pénzügyi bizottság általános jelentése, mely a mai tárgyalás alapját képezi, főbb vonalakban az államháztartás képét akarta a ház elé állítani akkor, midőn az 1872. évi költségvetés főbb eredményeit összehasonlította az előző évi költségvetésekkel, s valóban ha a miniszteriumnak az előirányzat készítésénél méltán alapul a törvényhozásilag megállapított, részleteiben átvizsgált költségvetések szolgálnak, azt hiszi: a költségvetés egészen közvetlenül, s így közvetve az ország pénzügyi helyzetének megítélésére legbiztosabb kiindulási pont: a költségvetés összenézése az előző költségvetésekkel. E költségvetés is, mint mindannyi, eltér elődjétől, s ha mi még általában normal budgetet nem bírhatunk, talán annak bővebb igazolásul s bizonyításul mást nem is kell felhozni, mint azt, hogy egész közadminisztrációnk átalakulási processusban van, s azt kell talán még felhoznom, s ez elég, hogy az ország egy egész területének előirányzata, s a közadminisztráció egy fontos ágának előirányzata, a törvénykezés, ma először jelen meg a költségvetésben azon alakban, mint a ház előtt fekszik.

Az 1872. költségvetés úgy a rendes, mint a rendkívüli szükségleti részére nézve sokkal nagyobb, mint az eddigi költségvetések bármelyike. A rendes kiadások 155.595,125 forintban lévén megállapítva a pénzügyi bizottság által, körülbelül öt millió hatszáz ezer, és ha hozzá vesszük a megyék részére leutótt négy millió háromszáz ezer forintot, — 4 millió száznegyvenöt ezer, körülbelül 9 millió 300 ezer forint nagyobb, mint az 1871-ik évié. 1872-ben a bevételek 152.775,002 forintban lévén előirányozva, körülbelül 8 millió 900 ezer forint nagyobb, és ha itt hozzá vesszük a megyék részére az egyenes adókból már leszámított 30%-ot, akkor körülbelül 9 milliónyi többletet — utat fel.

A rendkívüli kiadások nagyobbak a mult eviekénél összesen 18.658,242 forinttal. A rendkívüli fedezet ellenben kisebb 10 millió forinttal.

A hitelműveleti kiadások és bevételek közti körülbelül 3 1/2 milliónyi többletet mutatkozik.

Ha ezen többletet okait vizsgáljuk, mit, úgy hiszem, tennünk kell, ha a felett ítéletet akarunk mondani, akkor a következő eredmények mutatkoznak.

Mindenekelőtt hozzá kell adni az összes számokhoz azt, a mit a rendes kiadásokból és bevételekből ki-

választott és a hitelműveletek közé mint átfutó kiadás tételét át, és azon 3 millió forint, melyet az osztrák terület a neki átengedett dohány ára fejében a magyar pénzügyminiszteriumnak megtérített. Ha ezen összeget hozzá vesszük, akkor az összes rendes kiadások emelkedése 12 millió forint tesz. Ezen emelkedés egy részét a határvidék okozza, mely 1872-ben összesen 6 és 1/2 millió költségvetéssel eredményez; ebből 4 millió 6 százezer forint esik a rendes költségvetésre, 2 millió százezer pedig a rendkívüli, azon változtatások folytán, melyeket a pénzügyi bizottság a határvidék előirányzatában tett, 4 millió 600,000 forintot a rendes kiadások többletéből a határvidékre esik. 2,500,000 forint tesz a bel- és igazságügyminiszteriumok költségvetéseinek emelkedése kombináltan együttvéve, mely emelkedést legnagyobb részben 2,300,000 forint okoz az első bíróságok szervezése. Ezen költségvetéssel az 1871. évi illető t. cz. alapszik. 3,370,000 forint tesz a pénzügyminiszterium költségvetésének többlete. Ezen többlet igen csekély része adminisztratív kiadás, legnagyobb része 160,000 levonásával, melyet az adminisztratív költségek többlete tesz ki, — tehát 3,140,000 forint az államvagyon előirányzatának emelésére esik, a mit azonban bőven pótol viszont a bevételeknek emelkedése.

A többletnek hátralevő része az egyes tárcaik közt oszlik meg. A legnagyobb részt a kereskedelem és földművelési tárca veszi igénybe 957 ezer forinttal, mely emelkedés azonban ezen tárca jövedelmének emelkedése által bőven leli pótlását. Ezenkívül 195,000 forint a közmunka-, 50,000 forint a közokt. miniszteriumra esik.

Ezekből áll alkatrészeire elemelve az 1872-ik év rendes kiadásainak többlete. De ezzel szemben emelkednek a bevételek is, ha t. i. a bevételek előirányzatát is ugyanazon alapokra helyezzük, mint a kiadásokat, melyeken t. i. a 71-ki költségvetés nyugodott, akkor látjuk, hogy a bevételek 4 millió 424 forinttal emelkedtek. Ebből a határvidékre 3 millió azon jövedelmi ágakra esik, melyeket a költségvetések eddig is tartalmaztak.

Az összes bevételek többlete következőképp oszlik meg: az egyenes adók, — a határvidék egyenes adóját is hozzá számítva — 1872. körülbelül 3 millió 700 ezer forinttal hoznak többet; a fogyasztási adók 711,000 forinttal emelkedtek; az illetékek emelkedtek 1,420,000 forinttal; a jövedékek emelkedtek 1,150,000 forinttal, s az államvagyon egyenlege emelkedett 5,900,000 forinttal.

Ebből kettő következik; következik először az, hogy az 1872-ik évi rendes hiány nem lehet akkora, mint az 1871-ik évi, és csakugyan a pénzügyi bizottság voluma alapján az 1872-re 4 millió 500 forint előirányzott hiány 2,699,000 fortra szállt le, miből következik még az is, hogy miután a határvidékek körülbelül 2,800,000 forint levő hiánya sulyosodik az 1872-iki költségvetésre, miután 2,300,000 forint költségvetéssel okoz az első bíróságok rendezése a justitia terén, ha ezen két tétel nem sulyosodna az 1872-iki költségvetésre, az 1872-iki költségvetésben a rendes kiadások és rendes bevételek közti hiány már eltűnt volna.

Ha még a kincstári utalványok kamatait is, melyek igaz, nem a rendes hiányban vannak az előirányzatban számítva, hanem a hitelműveletek közé, ha mondok, még ezeket is a rendes hiányba vesszük minek jogosultságát én tagadásba nem veszem, még akkor is, ha e két tétel nem jött volna az 1872-iki költségvetésbe, az összes rendes hiány csak 600,000 forintot tenne, hasonlóan az 1871-ikihez.

Az összes hiány, mely az előirányzat eredménye a pénzügyi bizottság tárgyalásaiból kijött s melyet a t. háznak általános jelentésében a pénzügyi bizottság előterjesztett, a következő: 2,699,000 forint. rendes, 37.914,000 a rendkívüli 1.600,000 forint. a hitelműveletekben; tehát összesen 42.244,000 forint.

Ezen hiány legnagyobb része a rendkívüli kiadások azon ágazataira esik, a vasuti építések és kamatbiztosításokra, melyek eddig a kész tőkéből, a vasuti kölcsön alapjából fedeztetek. Mármint miután az 1872-ik évi költségvetésben a vasuti építések 35,000,000 forinttal vannak előirányozva, a vasuti kölcsönalapból pedig már csak 15.000,000 áll rendelkezésre a vasuti építések, a flumei kikötőre és egyéb ilyen mű építések előirányzott költség majdnem 20.000,000 forint erejéig nincs fedezve. Ha, a mint nem lehet a törvényhozásnak más célja, mint az hogy ezen kiadásokat azon módon fedezze, mint voltak eddig fedezve, t. i. kölcsön útján, ha ezen kiadásokat azon új kölcsönből fogjuk fűdozni mint a pénzügyi bizottság javasolá, mely talán épen ezen célra volt felvéve, akkor az 1872-ik évi összes hiány leszál. 22.300,000 forint.

Már most, így állván az 1872-ik évek hiányait, és azokat így hasonlítván össze az előző évek hiányával, azt fogjuk tapasztalni, hogy az 1872-ik évek hiánya a mult 1871 ki évhez képest csak 8.273,900 forinttal nagyobb. — 8.051,000 forint nagyobb mint az 1870-ki, és 7 milliónyi nagyobb mint volt az 1869-ki; sőt ha azon tetteket, melyek mint újak sulyosodnak a 72-ik évi költségvetésre, számba vesszük, — számba vesszük a határvidék hiányát, az igazság szolgáltatás költség többletét és azon 8 millió forint különbözetet, mely ma kamatbiztosításra és államvasutak deficitjének fedezésére

fordítandó, akkor azt fogjuk tapasztalni, hogy kedvezőbb ezen részben a 72-ik költségvetés, mely az előző év költségvetésével azonos, — kedvezőbb 10 millióval mint a 70. és 71-ki kedvezőbb 6 millióval, mint a 69-ki. Pedig nem kell felejtenuk azt sem, hogy 71-ben a rendkívüli fedezetben oly tétel foglaltatik, mely sajátlag csak illusorius: a 4 millió forintnyi hitelmaradvány; mely már a 72. költségvetésben, nagyon helyesen, felvéve nincs. Nem akarja ebből azt következtetni, hogy azért mert a 72-ik évek pénzügyi helyzete nem rosszabb, ha ugyanazon alapokra fektetjük azt, mint az előző évek állottak, már rózsássá van téve az ország egész pénzügyi helyzete. Nem állítja azt, hogy nem igényel nagy óvatosságot; csak azt akarja constatálni, hogy azon terhek, melyek most előállottak, előállottak volna már korábban, a korábbi évek nem bírták volna meg azon terheket, úgy mint az 1872-ik év. Tanúsága ez annak, hogy a 72-ik év már erősebb organismusban találja az államot, megismosodtak az államnak vállai, és ez mindenesetre nem kátrálpés, ez haladás, ez javulás.

Szólv ezután áttér a pénzügyi bizottság többségének jelentése és a különvélemény közti differenciák előadására, és ekköz bizonyítani igyekszik a pénzügyi bizottság többségének eljárását a különvélemény, illetőleg a kisebbséggel szemben. Nézete szerint a pénzügyi bizottság többségének jelentése teljes s ugyanazért ajánlja annak alapján az 1872-ki költségvetés elfogadását. (Jobbról élénk helyeslés.)

Legújabb táviratok.

Praha, decz. 2. A „Bohemia” szerint Németország és Ausztria részéről közös kezdeményezést várhatunk a társadalmi kérdések terén s az illető osztrák viszonyokról már hosszabb idő óta bőséges anyag fekszik specialis figyelembe vétel végett a berlini kormány előtt.

Bécs, decz. 2. Az alkudozások a lengyelekkel, a „Presse” szerint a reichsrath összeüléseig elhalasztattak; a lengyelek minden körülmények közt megjelennek a reichsrathban, hogy ügyüket abban képviseljék.

A „Presse” mai esti lapja a bir. tanácsnak teendő előterjesztmények közül mint egyikét az elsőnek a kényszerű választási törvényhez előterjesztendő pótlékot közli, e szerint valamely megválasztott képviselő, ha 14 nap alatt nem jelenik meg a bir. tanácsban, elveszti mandátumát, és azon jelölt, ki a választásnál — a megválasztott után — legtöbb szavazatot kapott, a birodalmi tanácsba behivatni fog; — továbbá előterjesztés fog tétetni 11 millió póthitel iránt az 1871-ki deficit fedezésére; az adónak az 1872. év első negyedében való folytonos beszedésére, és végre a Lloyd-szerződésre vonatkozólag.

München, decz. 2. Az országgyűlés ma nyitott meg. A trónbeszédben a király felemlíti a német császárság ismétli helyreállítását, a bajor csapatoknak a közelebbi háborúban való dicső részvételét, és azt mondja, hogy az ország viszonyai gyorsan megjavultak. Elő fognak terjesztetni: a népiskolai ügy reformja; a közigazgatási hatóságok szervezete; a községi törvényhozásnak szélesített autonómia alapján leendő reviziója és a hivatalnokok fizetésének javítása. — A trónbeszéd azt mondja továbbá, hogy az országnak a külállamokhoz való viszonyai barátságosak. Az országnak a birodalomhoz való állása tekintetében a király a már előbb jelzett átlátszólag ragaszkodik.

Páris, dec. 1. A „France” Delbrück beszéde alkalmából azt mondja, hogy Poroszország jól tudja, hogy Franciaország nem egykönnyen fegyverkezhetik fel. A látszólag ellentétes katonai elővigyázati intézkedések azt gyaníttatják, hogy Poroszország szem előtt más ellenségek és más hódítványok lebegnek.

A „J. des Debats” Delbrück nyilatkozatait meglepőknek találja, és megjegyzi, hogy ha Franciaország ismét meg akarna kezdeni az ellenségeskedéseket, nem fogna azokkal késlekedni addig, míg az öt milliárd le lesz fizetve, mert győzelme esetére fel lenne mentve a fizetéstől.

Páris, dec. 2. A mai nappal az összes nemzetörök lefegyverzése bevégeződött Franciaországban. — A „Liberté” részletes és sensatióra számított híreket közöl Oroszország jelenlegi, állítólagos hadkészülődéseiről.

Andrássy gr. körsürgönye.

Bécs, nov. 29.

Ö felsége, a császár és király méltóztatott engem külügyminiszterének kinevezni.

Midőn hozzáfogok a feladathoz, melylyel felséges urunk akarata megbízott, teljes tudatával teszem azon nagy nehézségeknek, melyekkel az egybe van kötve.

Mindazonáltal két ok van, melyeknél fogva bizalommal fogok a nekem jutott küldetés teljesítéséhez.

Az első: feltétlen hitem az osztrák-magyar monarchia életképességében és erejében, mely monarchia ma inkább, mint valaha az európai egyensúlyra nézve szükséges és az általános béke egyik nélkülözhetlen biztosítékának bizonyul.

A második az, hogy legbensőbb meggyőződésem

¹⁰⁾ Buckle: History of Civilis. in England. 7. fejez.

¹¹⁾ Chillingworth: Religion of Protest. 66, 133,

Szerint, miként elődöm elé, úgy elem is a birodalom élet-
érdekei szabják a követendő politikát.

Ezen politika a béke világos, nyílt és szilárd poli-
tikája.

Sokkal jelentékenyebb levén, semhogy küldetését
máshol, mint önmagában keresse, — sokkal nagyobb
kiterjedésre, semhogy területi nagyobbodásra volna szük-
sége, az osztrák-magyar birodalom nem vágyhatik ha-
tárainak semmiféle kiterjesztése után, úgy hogy nehéz
volna bármely területi gyarapodást megjelölni, mely nem
inkább zavarok forrásává válnék a birodalom két felére
nézve.

A birodalom nem kiterjedése, hanem ereje az, mi-
nek nevelésére törekednünk kell a rendelkezésre álló
csodás segélyforrások fejlesztése által.

Azon előnyök, melyeket bár a legszerencsésebb
háboru is nyújthat nekünk, sohasem érnek fel azok-
kal, miket a jöjjé fokozatos emelkedéséből meríthetünk,
melynek haladását még a belválságok sora sem állította
meg csak egy pillanatra is.

A nehézségek melyekkel a monarchia megküzdött,
és még most is küzd, és melyek különben csak termé-
szetes következményei minden nagy átalakulásnak, nap-
ról-napra kevesebbnél fognak, azt bizonyíthatjuk;
mindazonáltal nem fognak elünni a nélkül, hogy a tö-
rekvésben bizonyos ellentétet, a kedélyekben bizonyos
keserűséget ne hagyjanak. Én bízom abban, hogy ez
érzelme a monarchia általános érdekei igazságosabb
megtámasztásának fognak helyet engedni; de az eredményt
csak annyiban remélhetjük nem túlságosan hosszú idő
alatt elérhetni, a mennyiben lehető lesz különbözölma-
kat megelőzni, melyek a belbéli megzavarulásoknak
elhatalasítása mellett akadályozná a kormány engesztelő
eszméjét és annak szilárd határozott alkalmazását.

Nem kétem, miszerint e politikai irány, melyet
elutasíthatlan érdekei szabnak a monarchia elé, teljes
összhangban áll a többi hatalmasságok óhajaival, me-
lyek az utóbbi évek folyama alatt fokozatosan egész Eu-
rópán átvonult iszonyú rázkódások után mindnyájan pa-
raancsolt szükségét érzik annak, hogy a mostani oly
keményen megpróbált nemzedékeknek a nyugalom és
biztonság korszaka biztosítsák.

A fentebbiekben jeleztem önnek azon főindokokat
melyeknek engem arra kell bírni, hogy el ne térjek
azon kitűnő államférfi által követett úttól, kinek utódja
vagyok. Azért nem is tartom szükségesnek, hogy hiva-
talom elfoglalása pillanatában módosítsam azon általános
utasításokat, melyekkel ön el van látva és ön csak cél-
zataimnak fog megfelelni, midőn azokat jövőre is zsinor-
mértékül veendő magatartására nézve.

Midőn felhívám önt, hogy jelen sürgönyömet ön
által czelszerűnek ítéendő módon felhasználja, befejezés
előtt constátálni akarom megelégedémet a fölött, hogy
önnel ezentul ügyleti összeköttetésben fogok állni.

Azon reményt táplálom, miszerint ön szíves lesz
engem odaadó támogatásában részesíteni és a feladat
teljesítésében segíteni, melyet ő felsége a császár és ki-
rály bizalma elem jelt. Méltóztassék elhíni, én magam
részéről nem mulasztandok el semmit, mi által jogokat
szerezhessek magamnak azon bízalomra és becsülésre,
melyben elődöm annyi joggal részesült azok részéről,
kik alatta szolgáltak.

Fogadjja, uram stb.

Andrássy s. k.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, december 4.

— A belügyminiszter közlekedési Naszódvidék,
a székesi 16 város, továbbá Komárom, Seps-Szt-György,
Helyfalva, Lőcse, Csikszék, Szakolca, Trencsén és
Nagy-Szombat szab. kir. városok szervezési munkálatait
intezte el.

— A „Kolozsvári kör“ táncvigalmát, mely a
farsangi bálók fénypontját szokta képezni, február 10-én
fogja megtartani. A bálrendező bizottság már megal-
kult következőleg: elnök: Korbuly Bogdán. Bizottsági
tagok: Balogh György, Dr. Csiki Victor, Dörgő Albert,
Hajós János, Hatfaludi István, Harsányi József, Gyárfás
Ede, Jonas Sándor, Mátrai Ernő, Möröcz István, Szath-
mari Elek, Szombathelyi József, Speer százados, Taubler
József, Zsigmond Akos, Dr. Weisz József, Kriszta Sándor,
Dr. Szóts Emil, Dr. Halter Karoly.

— A székelyföldi kő- és vasutak ügyében a
Székelyföld választó kerületének országos képviselői
közlekedési érdekeiket tartották. Az értekezlet Berde
Mózes és Papp Lajost egy memorandum készítésével
bizta meg, a mely nemsokára a közmunka- és közle-
kedésiügyi miniszterhez be fog nyújtani.

— Ügyvédi vizsgálat Erdélyben. A kir.
vallás- és közoktatási miniszterium f. é. nov. 24-én oly
intezkedésre kérte fel a kir. igazságügyminiszteriumot,
hogy az erdélyi királyi tábla a kolozsvári és nagyszebeni
jogakademia növendékei közül — a mennyiben nem az
ezelőtt fenállott három évi tanfolyamot végezték volna,
csak azokat bocsássa az ügyvédi vizsga letételére, kik az
államtudományi államvizsgát is kiállították, mert a négy
éves tanfolyamot végzett növendékek csak akkor tekin-
tetnek jogvégzeteknek, ha ez utóbbi vizsgát letették.

— Az erdélyi képviselők dec. 1-én a kor-
mány kezd-ményezése folytán értekezletet tartottak,
melyben az erdélyi kir. biztosi állomás kérdése volt
szövegben. Először a mellette szóltak, s az értekezlet
végül abban állapodott meg, hogy az erdélyi kerületek
képviselei meg fogják szavazni a kir. biztosi állomást
s a csendőrséget, míg viszont a kormány kijelenti, hogy
az 1872. év végeig túl nem fogja fenntartani ez intéz-
ményeket. Ugyancsak az erdélyi képviselők, mint a
„P. L.“-ban olvassuk, dec. 2. az igazságügyminiszternél
gyűlték össze, hogy ennek az erdélyi kir. törvényszékek
bírói állomásainak betöltése tárgyában megtegyék észre-
vételeiket.

— Gyulafehérvár, Tövis, Nagy-Enyed, Fel-
vincz, Kocsárd, Maros-Ludas, Csapó, Radnót,
Nyárád, Maros-vásárhely vasúti távira állomás
a magy. keleti vasútvonalon magánügyörnyök felvételére
is felhatalmaztatott.

— A „Kolozsvári Közlöny“ tekintetes szer-
kesztőségének Kolozsvárt. Van szerencsém t. szerkesztő
urat megkeresni, szíveskedjen becses lapjába felvenni,
miszerint Főméltóságú Májláth György ur ő excellenciája,
valóságos belső titkos tanácsos, a szent István rend nagy
keresztése, országbíró, s a felsőház elnöke a szász-
sebesi rom. kath. templom kijavítására a felsőházi ta-
goktól 130 frt o. é. gyűjteni kegyeskedett; továbbá ezen
czétra adományoztak: Csanádi püspök Bonán Sándor ő
excoja 15 frt, a vesprémi püspöki szék 10 frt, Csik-
szék tiszviselői főkirálybíró méltóságos Mikó Antal ur
által 7 frt 85 kr és — felkérés nélkül zetelaki nagyér-
demű alesperes és plébános főtisztelendő Andrássy Jó-
zsef ur 4 frt o. é. Szász-Sebes, november 30-án 1871.
Imre Pius, rom. kath. lelkész.

— Nemzeti színházunk műsorozata decz.
3-tól 17-ig. Decz. 3-án: Czigány, 24. bérlet. 4-én:
Fekete Domino, 25. b. 5-én: Fausztoska (operette,
parodia), először, 10. szünet, Szilágyi Béla jut. 6-án:
Ernani, Horti első föllépte, 26. b. 7-én: Kaunitz és
Richelieu, először, 27. b. 8-án: Faust, opera, 11.
szünet. 9-én: Tisztujtás, Kassai V. jut., 12. szünet.
10-én: Hinkó, 28. b. 11-ikén: Lucia, Horti 2-ik föl-
lépte, 29. b. 12-én: Falu és Város, Eichner Anna jut.
13. szünet. 13. án: Gerolsteini nighnó, 30. b. 14-ikén:
Végrendelet, Czákó Zs. emlékezete, 31. b. 15-én: Bor-
gia Lucretia, Horti 3-ik föllépte, 32. b. 16-án: Csaló-
dások, Körösné jut. 14. szünet. 17-én: Arany pa-
raszt, 33. b.

— Színházunknál a fennebbi játérendben
megjelöltek kivül a következő ujdonságokra készül-
nek: Babiók, operette, mely kedden dec. 19-én kerül
először színre, Angelo, új fordítás; Gavant és Minárd,
vígjáték; Toldy Miklós szimf. 3 felv. Szigeti Józseftől;
Strike, 100 aranyot nyert népszimf. 3 szakaszban, irta
Szigligeti Ede és Balázs Sándor.

— 18. eln. Egy most kinevezett szász nemzeti-
ségi törvényszéki elnök hivatalos iratban megtalált egy
magyar törvényszéki elnököt. Az iratban annyi, a mit
czimul tettünk 18. eln., magyarul volt; egyéb mind né-
metül. Ezzel összefüggőleg megemlíjük, hogy hírt szerint
a szász nemzetiügyi törvényszéki elnökök minden hiva-
talos nyomtatványt német nyelven állítottak ki, a miből
következik, hogy a vezetésök alatt álló törvényszékek
hivatalos nyelvére a németet fogják tenni. A „Nemere“
írja: Minekutána a Királyföldre helyezett kir. törvény-
székekhez jelentékeny területek csatoltattak vármegyék-
ből is, — az előtt a kilátás előtt állunk, hogy csaknem a
szászok kiváltsága tartatik fenn, de kedvükért magyar
vidékek is germanizálni fognak. Kíváncsian várjuk az
ügy tovább fejlődését.

— Az országos erdészeti egyesület ideir-
des közgyűlést Pesten a megyeház nagy termében folyó
hó 16-án d. e. 10 órakor tartván meg, van szerencsénk
az egyesület tagjait és erdészeitünk ügybarátait a gyűlés-
ben való részvételre tisztelettel meghívni. Buda-Pest
december hó 2-án 1871. Keglevich Béla, elnök. Bedő
Albert titkár.

— Marosszékre kebelezett Csik-Szent-Márton
közvége az iránt folyamodott, hogy ezentul a Nyárad-
Szent-Márton nevet viselhesse azon oknál fogva, mert
Csikszékben is van egy Csik-Sz. Márton nevű község s
az elnevezés ugyanazonossága úgy köz- mint magán
ügyek tetemes hátrányával gyakori félreértés és téve-
désekre ad alkalmat.

— Delectamentum jámbor botrányok kedvelői-
nek. Egy württembergi lapban, midőn a stuttgarti képv.
házi volt szó, az mondatik hogy a kamara megnyitá-
sával legott megtörténik az ujon választott kilencz kép-
viselő eltemetése. (Beerdigung e helyett Beedigung.) —
A minap pedig egyik magyar lap írta, hogy a fören-
diház jegyzője átkozza (áthozza a képr. házba) a fören-
diház jelentését.

— Az orosz katonai iskolai főhatóság, tekin-
tetül az életbeléptetendő általános hadkötelezettségre,
elhatározta a katonai gymnasiumokat szaporítani, s
ezekbe nem csak a nemesek — mint eddig szokásban
volt — hanem az összes néposztályok ifjai befogad-
hatók.

— Tettei Nándor és Társa könyvkereskedésben
ép most jelent meg: „A földmívelés-, ipar- és keres-
kedelemügyi, magy. kir. miniszterium ügyköréhez tar-

tozó hatóságok és közegek 1871. évi Tiszti névtára-
nak I. statisztikai része, hiv. adatok alapján szer-
kesztette Mihók Sándor s. h. aligazgató a földm., ipar-
és keresk. miniszteriumnál. Továbbá ugyan e műnek
név- és czimtári II. része.

(—) Nemzeti színház. Szombaton december
2-án Szentgyörgyi jutalomjátékul: „Tamás bátya
kunyhója“ került színre. — Régi francia dráma,
mely egykoron igen nagy hatással adatott mindenütt s a
melyben nem annyira az egyes jellemek és alakok, mint
inkább a hatóság jelenetek, váratlan fordulatok s a
mese érdekessége kötheti le a figyelmet. A szereplők
közül mindenekelőtt Mátrai kell megdicsérnünk, ki a
lehető legjobban fogta fel szerepét, s a csupán keres-
kedésének élő durva, de nem rossz embert, igen jól
személyesít. Mellette méltán kiemeljük K. Jászai Marit,
(kinek Eliza igen jó szerepe) Kovács Gyulát, Szent-
györgyit, Kassait és Erdélyit. A jutalmazottat a közép
számmal egybegyűlt közönség kitüntetéssel fogadta. —

December 3-án Szigligeti „Czigány“-át adták
elő. A közönség ugylászik, még mindig érdeklik a
régibb jobb színművek iránt, mert ezáltal is majdnem
szorongásig megtelt a nézőtér. A mi az előadást illeti —
azt meglehetősen találtuk. Boér Emma k. a. termé-
szetességgel adá Rózi szerepét, különösen a második
felvonás örült jelenetében, élethűség jellemző ábrázolá-
sát. A közönség általános tapssal és kihívással jutal-
mazta. Az öreg Zsiga czigányt Szentgyörgyi, megle-
hetős természetességgel játszta. A többi szereplők közül
Kovács Gyulát és a Köröspárt kell még megemlí-
tenünk.

Kedden, december 5-én Szilágyi Béla jutalom-
játékul először: „Fausztoska, vagy az ördög és czim-
borája“. Operette 5 képpel

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Dec. 2-ról: 5% Metalliques 58 70/5% Nemzeti
kölcson 68 10. 1860-diki államkölcson 104 50 Bank-
résztvények 816. Hitelrészvények 323 70 London 117.
40. Ezüst 117 10. Cs. kir. arany 5 55 Napoleondor
9 30.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79 75.
Temesi 78. — Erdélyi 75 50. Horv.-Slavon —.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Nyílttér.

(277)

12

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

V. Beküldetett. 28.
Minden betegnek erő és egészség, orvosság és
költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség
nélkül a delicat Revalesciére du Barry által Londonból,
a mely gyermekeknek és felnőtteknek 50-szer megtaka-
rítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-,
gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-
baj gyógyítása, a mirol kívánságra masolatok ingyen és
bermentesen küldetnek.

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta bor-
zasztó állapotban voltam, elsoványodtam, s kioldírtam.
Nem valék képes írni vagy olvasni; minden izom resz-
ketett testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság
szüntelen ideg ingerben tartott, mely ide óta üszött, soha
nyugtót nem adott; e mellett mindig buskomor valék.
Sok orvos kimerült gyógyításomban, de bajaimat nem
enyhíté. Teljes kétségbeesésben ment kérésért önnek
Revalesciére du Barry-ját, s most, midőn 3 hónapig
telem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalesciére

legnagyobb dicsőretet érdemel, visszaadta tökéletesen
egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi
állásomat ismét elfoglalhatom.

Öszinte hálával és teljes tisztelettel

Bréhanen marquis.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnőttek-
nek és gyermekeknek 50-szer behozza árát gyógyszerek-
kel szemben.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 frt. 50 kr.
1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt.,
12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revalesciére csokoládé poralak- és táblákban:
12 csészére 1 frt. 50 kr 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt.
288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben
Wallischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében,
Pesten Töröknél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt
Binder K. ur gyógyszerárban bel-monostorutca a Re-
doute során. Továbbá: Kronstädter József urnál
kül-monostorutca 134 sz., és főtér 2. szám a zalogin-
tézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél
és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül minde-
nütt elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Hivatalos.

1111, 1112 és 1113 számhoz. 2—3 (339)

Árverezési hirdetmény.

Folyó évi december hó 20-án reggeli 10
órákor a szászvárosi m. kir. mérnöki hivata
irodájában a magas közm. és közlekedési mi-
niszterium f. évi november havra 20-ról 14479
14478 és 14477 számok alatt kell rendelen
folytató a Szeged-Temesvár-szászsebesi út
15^{1/2} és 19^{1/2} mérföld sza-
ka-zain korláta helyre állítás
iránt mely 2089 frt — kr
továbbá 23^{1/2} 24^{3/4} és 25^{5/8}
mérföld szakaszain korláta és
kerékvetők iránt, mely 2105 frt 65 kr
vegre 156, 1-7, 188 számú át-
eresz új építés iránt, mely 2593 frt — kr

Összesen 6787 frt 65 kraj
czárban megállapított költségvetés alapja
szabályszerű ár eljés fog tartatni, melyre meg-
jelenni vállalkozni akarók meghívattak.
A terv és az építési fejtetelek e mérnöki hi-
vatal irodában rendes hivatalos órákban meg-
tekinthetők a hol az árverezés megkezdése
50 kros helyleggel 5% bantapénzzel ellátott
szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok i
ellogadtatnak.

Szászvároson, 1871. november havában
A m. kir. mérnöki hivataltól.

Csak frt. 1.30 egy párisi bron-
záró, melynek já-
rását egy évig kezesség val-
laltatik.

Csak frt. 1.50 és frt. 2
ugyanaz, finomabb munkával.

**China-arany és
ezüst
gyártmányaim**

kedvező sikere által ösztönözve
vagyok

**henger-, horgony-,
savonette-, remontoir-
óraszerkezeteket**

valódi china-arany és ezüst horitoklokban gyártani, a melyek hasznosítása és tartósága,
alak és munkát illetőleg, a valódi arannyal nem különbözik. — Minden gyártmányt kiterjedt
órák pontosan kell járnia, s a pontos járás iránt minden egyes óra mellé írásbeli jót-
allóvetet adok, mely az óra számt és minőségét tartalmazza.

A jóállítás a vásárlóknak kedvező (vagy az elküldés napján) s két álló évig tart,
s ez idő alatt kötelezem magam minden vásárolt óra pontos járásában tartására
Horgony-, henger-, savonette-, és más valódi ezüst, valódi arany, china-ezüst, china-arany órák
ARJEGYZÉKE:

Csak frt. 4 egy china- vagy frt. 5 zettel, egy china-arany zsebóra, legjobb szerke-
zetű, órák és jóállítás al.

Csak frt. 10 vagy 12 egy savonette-óra erős duplaköpennyel, kristályüveg-
rel, órák és jóállítás al. — tok- és jóállítás al. — tok- és jóállítás al.

Csak frt. 10 egy valódi ezüst hengeróra, lánca-, medallion-, tok- és jóállítás al.

Csak frt. 12 vagy 14 ugyanazon órák valódi china-arannyal (mint a valódi
arany) melyek soha se feketednek meg.

Csak frt. 14 egy china-arany savonette- (duplaköpenyes) horgony-, regulátor- és
másorvostól, china-arany nyaklánc-, tok- és jóállítás al.

Csak frt. 14 egy új amerikai china-arany óra, transparent-szerkezetű, legújabb alak,
regulátor-, másorvostól, dupla kristályüveggel, lánca-, medallion-,
tok- és jóállítás al.

Csak frt. 14 egy ezüst henger óra, nighnó és erős kristályüveg-, china-arany lánca-
és medallion-, tok- és jóállítás al.

Csak frt. 15 vagy 18 egy egész kicsiny horgonyóra valódi ezüst arannyal,
valódi china-arany nyaklánc-, bojtoskaké- és jóállítás al.

Csak frt. 15 valódi ezüst horgonyóra a fennebbi részekkel.

Csak frt. 15 vagy 18 egy angol Prince of Wales remontoir-óra, legújabb
bol. Ezen órák olyképpen, hogy kellesz nélkül feltehető. Ez órák mellé jár egy china-
arany lánca-, medallion-, jóállítás al.

Csak frt. 15.50 egy valódi angol, legfinomabbul tűzben aranyozott ezüst oronome-
ter-óra, egyszeres köpennyel, medallion-, jóállítás al.

Csak frt. 17 egy valódi angol ezüst horgony-óra, kristályüveg-, lánca-, medallion-,
jóállítás al.

Csak frt. 19.50 egy valódi angol, legfinomabbul tűzben aranyozott oronometér-óra,
lanc-, medallion-, jóállítás al.

Csak frt. 20 egy valódi ezüst horgony-óra, valódi arannyal, legújabb finom zomán-
czával, lánca-, medallion-, tok- és jóállítás al.

Csak frt. 30 egy remontoir-óra, (kules nélkül) valódi ezüstből, dupla köpennyel s
a fennebbi részekkel.

Csak frt. 30 egy egész kicsiny medallionlaku valódi arany horgony-óra, china-arany-
lanc-, tok- és jóállítás al.

Csak frt. 35, 40, 45 No. 3 arany horgony-óra china-arany-lánccal.

China-arany-lánccal
Róvid k: frt. 1.30, 1.60, 2, 3, 6, 7;
hossz k: frt. 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6, 45.

Minden óráim eladódnak s más roszabb nemekkel nem tévesztendő össze.
Az ár előre befizetésre vagy feljelen mellett minden megrendelést 24 órá alatt tel-
jesíték s nem tévesztő árú legkésőbbesítésre vissza cserélék. — Szabályozatlan órák 2 frttal
olcsóbbak.

Arjegyzékek ingyen.

Óráskész, órákereskedő, nagyvárosi órákat készítő mesterség, csak Angol-
honból első kézből valódi vásárlásim s a nagy kelendőség teszik lehetőséggé az oly órák
eladását.

Jóállítás minden óráért teljes 2 év.

China-arany- és china-ezüst-tervezés 10 évig, hogy soha se feketedjen meg.
Videkre utánvét vagy az ár előre befizetése mellett szolgáltatok.

Czim: MÜLLER M. china-arany gyári raktára
Bos Stadt, Babe-burgstrasse 1.